dvojtýždenník občanov Michaloviec

# Michalovčan

zdarma • piatok, **20. január** 2023 • ročník XXXIV, **číslo 2**

**Miestne dane a poplatky** 2
*v roku 2023*

**Senior karta** 3
*prehľad výhod*

**Jubileum rodáka** 4
*MUDr. Pavla Vencela*

**Vyhodnotenie bežeckej ligy** 8
*Michalovce – Sobrance*

V roku 2023 si pripomenieme viacero výročí

# VÝZNAMNÉ MESTSKÉ VÝROČIA

Významné výročia v našom meste v roku 2023 môžeme rozdeliť do troch okruhov. Prvý okruh súvisí so šľachtickou rodinou Sztáray, druhý so štyrmi významnými osobnosťami regiónu a tretí okruh by sme mohli nazvať klasické mestské výročia. Práve týmto budeme venovať pozornosť v aktuálnom článku.

V minulosti v Michalovciach pôsobilo mnoho rozličných spevokolov, ale prvý vznikol pred 150 rokmi vďaka samospráve mestečka. Prvým z radu kultúrnych a vzdelávacích spolkov bol práve Michalovský spevokol, založený ešte v roku 1873 „milovníkmi piesní“ s cieľom „šírenia skutočnej umeleckej a cirkevnej piesne, pozdvihnutia spolkového života a dobročinnosti“. Spomínaný spevokol zrejme zanikol, lebo v roku 1907 známy michalovský richtár Vojtech Walkovszky dal podnet na vznik 52 členného spevokolu v Michalovciach. Podrobnosti o jeho činnosti nevieme, ale z dobových písomností vyplýva že pred rokom 1918 v mestečku naďalej pôsobil spevokol (spevácky kruh).

Dňa 1. januára 1923 sa Michalovčania zobudili do nového zlomového okamihu. Dňa 31. decembra 1922 zanikla Zemplínska župa so sídlom v Michalovciach. Pôvodne samostatná Zemplínska župa bola od 1. januára 1923 začlenená do Košickej veľžupy a už nikdy nebola obnovená.

V tomto období michalovská samospráva pod vedením starostu Ferdinanda Alexu riešila výstavbu nového sídla tunajšej samosprávy – radnice a tento rok si pripomíname 95. výročie jej dostavby. Pôvodná „varošska chiža“ stála neďaleko rímskokatolíckeho farského kostola, od roku 1880 samospráva sídlila v súkromnej budove na Hlavnej ulici. V rokoch 1927 – 1928, na mieste bývalého súkromného domu, postavila firma Barkány z Prešova novú budovu pre michalovskú samosprávu (jej projekt vypracoval Ľudovít Oeschläger v spolupráci s Gejzom Zoltánom Boskóm). Chýbajúce peniaze na dostavbu tejto štvorkrídlovej dvojpodlažnej budovy získalo mesto predajom „Bazárov“ nájomníkom (tie sa nachádzali na konci opačnej strany námestia). Rok dostavby nebol náhodný a súvisel s desiatym výročím existencie Československej republiky.

Časť priestorov v novopostavenom komplexe samospráva prenajímala – sídlila tu napr. lekáreň, banka, tlačiareň a vychýrená cukráreň Ďuročík. Na pôvodne sledova-

***pokračovanie na 2. strane***

## pozývame...

**STRETNUTIE ZÁUJEMCOV O ASTRONÓMIU**

26. januára
o 17.00 hod.
hvezdáreň

**#SLOVO#JAZYK#KNIHA**
**výstava kníh a časopisov pre deti a mládež národnostných menšín**

do 31. januára
Zemplínska knižnica
G. Zvonického

**FAREBNÁ ZIMA**
**výstava prác výtvarných ateliérov**

do 31. januára
ZUŠ, Štefánikova 20

**PETER BABINČÁK COMICS – ART**
**výstava**

do 31. januára
Krajská hvezdáreň
a Zemplínske kultúrne centrum

*dokončenie článku z prvej strany*

# Významné mestské výročia

cej veži, ktorá uľahčovala prácu miestnym hasičom, v neskoršom období pribudli hodiny.

Pred radnicou sa v minulosti nachádzal i jediný parčík na Hlavnej ulici – tvorili ho tri ohradené plochy vedľa seba. V rokoch 1928 – 1939 stála na prostrednej ohradenej trávnatej ploche (na vyššom podstavci) bronzová busta Adolfa I. Dobrianskeho ako symbol spoločnej práce Slovákov, Rusínov – Ukrajincov a Čechov na budovaní Československej republiky.

Desať rokov po dostavaní novej michalovskej radnice sa na stránkach regionálnej tlače v roku 1938 objavil článok Jozefa Réva s výzvou na založenie múzea v Michalovciach. Múzeum malo byť umiestnené práve v priestoroch michalovskej radnice. Autor článku uvádza: *„Myslím, prvá etapa by bola: založenie muzea. Niet na Slovensku mesta, ktoré by nemohlo ukázať pamiatky svojej minulosti. Ohromne veľký material stal by nám k dispozícii, aby sme neboli povedzme za Bardiovom, alebo Sp. Nov. Vsou. Ani veľká obeť nie je potrebná, však mnohí by sme zdarma venovali muzeu naše pamiatky, staré spisy, listiny chyrného remeselníctva, špeciálne po michalovsky maľované náradia, nábytok. Tu je chyrné staré čipkárstvo v Rakovciach, v Tarnave. Mestský archív pravdepodobne tiež obsahuje zaujímavosti. Na Hrádku niekedy bola baňa, kde sa doloval v Europe len tu a na Vörösvágášu ohňový opal.*

*V lese pri Červenej Chyžke už mnoho – mnoho rokov dolovaly najčistejší kaolin, ktorý sa vyvážal do Nemecka a z ktorého sa vyrába šľachetný porcelán.*

*V Michalovciach sa narodili, a žili znameniti ľudia starej kultúry na pr. Pállik, najväčší maliar zvierat v strednej Europe, Thoman, svetochyrný pianista, Mousson, Alžbeta Szenesová prvá básničkarka maďarskej menšiny na Slovensku atď.*

*Muzeum by sa umiestnilo prv dakde v našom krásnom mestskom dome v 1 – 2 izbách, pozdejšie mohla by byť prevedená vlastná stavba, ku ktorej náklady by sa získali zo vstupného, z milodarov, z prijmov koncertov a iných kultúrnych podnikov.“*

Snaha o založenie mestského múzea pre 85 rokmi bola čiastočne naplnená v minulom roku, keď Mestské kultúrne stredisko v Michalovciach založilo galerijné zariadenie pod názvom Mestská galéria Zlatý býk.

*Martin Molnár*
*historik, kronikár mesta*

# Celý Zemplín potrebuje diaľnicu čím skôr

**Občianske združenie Diaľnica na Zemplín vzniklo v roku 2020 ako podpora aktivít smerujúcich k dobudovaniu diaľnice D1 Bratislava – Košice – Michalovce – štátna hranica SK/UA.**

Združuje ľudí, ktorým nie je ľahostajný osud Zemplína a ako sami hovoria, už sa nechcú nečinne prizerať na vysokú nezamestnanosť či zlú dopravnú dostupnosť. Cieľom združenia je spájať nielen občanov, starostov, primátorov, odborníkov, súkromných podnikateľov, ale aj poslancov, ktorí zastupujú naše záujmy v parlamente.

Predsedom a štatutárnym zástupcom OZ Diaľnica na Zemplín je Peter Báthory. V stredu 4. januára sa na pôde Mestského úradu v Michalovciach uskutočnilo dôležité stretnutie. Primátor mesta Michalovce Miroslav Dufinec sa stal členom združenia a tiež členom Rady samosprávy OZ Diaľnica na Zemplín. Primátor k stretnutiu s predsedom občianskeho združenia povedal: *„S pánom Báthorym sme sa rozprávali o možnostiach zvyšovania využitia potenciálu nášho regiónu, ale aj o tom ako oživiť hospodársky život a prilákať investorov. Zhodli sme sa, že potrebujeme diaľnicu na Zemplín. Činnosť tohto občianskeho združenia sledujem od jeho vzniku. Je nesmierne dôležitá pri vykonávaní aktivít smerujúcich k dobudovaniu diaľnice na území Zemplína.“*

Pre región Zemplín s počtom obyvateľov takmer 500 tisíc, by mala byť diaľnica samozrejmosťou. Bez silného subjektu sa ekonomika na Zemplíne nezlepší a rozdiely budú časom ešte väčšie.

*rr*

# Miestne dane a poplatky

**V januári je čas, keď si svoju zákonnú povinnosť voči Mestu plnia fyzické a právnické osoby (daňovníci), ktoré sa v priebehu roka 2022 stali vlastníkmi akejkoľvek nehnuteľnosti na území mesta Michalovce, majiteľmi psa, poprípade im bolo vydané stavebné/kolaudačné rozhodnutie.**

Výpočet dane sa riadi VZN Mesta Michalovce č. 206/2019 o dani z nehnuteľností, dani za psa, dani za ubytovanie, dani za predajné automaty a dani za nevýherné hracie prístroje. V zmysle tohto VZN sú platné aj možnosti zníženia dane. Oslobodenie od dane alebo zníženie dane si daňovník uplatní v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom mu prvýkrát vznikol nárok na úľavu, najneskôr do 31. januára daného roka. U tých daňovníkov, ktorí už mali uplatnené zníženie dane z dôvodu dosiahnutého veku v predchádzajúcom období, sa ďalšie čiastkové priznanie nepodáva, úľava je zohľadnená automaticky. Uvedené sa netýka poberateľov dávky v hmotnej núdzi. Títo si musia nárok na úľavu uplatniť podaním čiastkového daňového priznania každoročne, najneskôr v lehote do 31. januára, inak nárok na úľavu na príslušné zdaňovacie obdobie zaniká.

Oslobodenie od dane za psa sa týka iba osamelo žijúcej osoby, ktorá dovŕšila vek 70 rokov. Nárok na oslobodenie vzniká tejto osobe od 1. januára nasledujúceho roka po roku, v ktorom uvedený vek dovŕšila. To znamená, že osamelo žijúca osoba, ktorá v roku 2022 oslávila 70-te narodeniny, v tomto zdaňovacom období 2023 má nárok na oslobodenie z dane za psa.

V roku 2022 bolo prijaté nové Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Michalovce č. 230/2022 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktorým došlo k zvýšeniu sadzby za komunálny odpad o 0,036 eur, čo predstavuje navýšenie na hodnotu 0,135 eur na osobu za kalendárny deň.

Pre poplatníka bude toto navýšenie znamenať medziročný nárast daňovej povinnosti o 13,14 eur na jednu osobu ročne. Pred vydaním rozhodnutia môže občan požiadať o zníženie alebo odpustenie poplatku za rovnakých podmienok ako v predchádzajúcom poplatkovom období roku 2022. U fyzických osôb starších ako 62 rokov sa poplatok z titulu veku zníži o 30 % automaticky. Tlačivá poplatkového priznania k odpadom, či žiadosti na zníženie poplatku za odpad, poplatník nájde zverejnené na internetovej stránke mesta, alebo si ich môže zadarmo vyzdvihnúť na mestskom úrade, referát daní a miestneho poplatku, č. dv. 115, 116, 118 a 119. Rozhodnutia o dani z nehnuteľností a rozhodnutia o poplatku za komunálny odpad budeme obyvateľom doručovať prostredníctvom našich zamestnancov v mesiacoch marec – apríl. Právnickým osobám budú rozhodnutia zaslané do elektronickej schránky.

*msú*

pobačeňe Miža z varoša

# *Zabludzic še da...*

*Na to, žebi dachto pobludzil, ňemuši chodzic po ľeše. Dňeška jest teľo pobludzenich, že mušiš bars merkovac, žebi ši dajakoho ňezražil. To tak še stava, kec še z rozkošu ňezna, co vidumac. Ňeplaci žadna logika. Ňemuši še poznac žadna fizikalna aňi bijologicka zakoňitosc. Toto, co ja sebe vidumam, ta tak to je. Ňeplaca žadne pravne predpisi. Ňeplaci žadna moralka. Ňeplaca žadne dopravne predpisi. To, co ja spravim, je zakonne a spravne. Ňe, ňešňije še mi. Absurdna situacija ce štrita na každim kroku.*

*Vlada je odvolana, no šicki patrja jak puki, že odvolani premjer hľeda novu vladu, chtorej bi vladnul. Šicko dražeje a každi z lupu hľeda, chto za to može. Cali mešac robiš jak otrok. Dostaňeš viplatu, za chtoru še ňeda aňi mešac vižic. Bojiš še vijsc z domu, žebi ce dachto pre peňeži ňezaklal.*

*Zos televizora čuješ: za to, že šicko dražeje, možeš sebe sam. Bo ši še ňeozval premjeroj. Jagbač tote fakturi, co prichodza, nas nauča vipnuc viťah, chodzic pešo, vipnuc švetlo, bo šetrime. Švičku zapaľic u kuchňi i to ľem na hodzinu. Spanok je zdravi, jak še zocmi, idzeme spac. Radijatori povipinac. Hrac še navzajom, šicki pod jednu perinu.*

*Dzvihac hlavi ňešľebodno. Chto še opovaži daco povedzec, ta je vivrheľ spoločnosci. Bo taku dobru vladu me tu ešče ňemaľi. Cali švet ju chvaľi. Šicki, co suhlaša s terajšim stavom, ta šedzce sebe doma a u sobotu dvadcec peršoho januara še ňeopovažce vicahnuc peti z domu. Naj še vam to splňi, išče vecej a do bodki.*

*Vaš Mižo z varoša*

# Blahoželali sme Ladislavovi Ebskému

**Vzácne okrúhle jubileum oslávil 16. januára Ing. Ladislav Ebský. K 80. narodeninám gratuloval bývalému primátorovi Michaloviec aj ten súčasný.**

V roku 1980 sa Ladislav Ebský stal riaditeľom Technických a záhradníckych služieb mesta Michalovce. Už vtedy sa v nemalej miere pričinil o rozvoj mesta, ktoré bolo viackrát vyhodnotené ako víťaz v súťaži Kúpeľných a rekreačných miest Slovenska. Za jeho zásluhy mu bola v tom období udelená Plaketa za rozvoj mesta Michalovce. V rokoch 1994 – 1999 zastával post primátora Michaloviec. Jeho zásluhy na rozvoji športu v meste dokazuje dlhoročné funkcionárske pôsobenie vo viacerých športových kluboch. Podieľal sa aj na rozvoji vysokého školstva v Michalovciach. V roku 1995 sa stal predsedom Správnej rady Nadácie prof. Čolláka, neskôr bol predsedom dozornej rady tejto nadácie, ktorá bola založená za účelom podpory a zabezpečenia vysokoškolského štúdia na pobočke Podnikovo-hospodárskej fakulty EÚ v Bratislave v meste Michalovce. Ladislav Ebský bol aj pri zriadení druhej pobočky vysokej školy v Michalovciach, ktorou bola Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Od roku 2001 pôsobil v Slovenskej správe ciest. V komunálnych voľbách 2002 bol zvolený za poslanca mestského zastupiteľstva. Aktívne sa zapájal do práce mestského zastupiteľstva.

V roku 2004 mu bola udelená Cena mesta za dlhoročné zásluhy na rozvoji mesta, rozvoj vysokého školstva a rozvoj športu v Michalovciach.

V období rokov 2014 – 2018 bol členom Komisie pre územný plán a miestny rozvoj Mestského zastupiteľstva Michalovce. Návšteva športových podujatí na území mesta patrila v minulosti a rovnako aj v súčasnosti medzi jeho „občianske“ povinnosti. Napriek svojmu veku je aj v súčasnom období aktívny pri rozvoji športu v Michalovciach. Srdcom vždy bol a bude hrdým Michalovčanom.

*rr*

# Výhody Senior karty v roku 2023

**Na návrh odboru sociálnych vecí schválil primátor v zmysle VZN č. 174/2015 podmienky používania a rozsah výhod držiteľov Senior karty v roku 2023. Nárok na vydanie Senior karty majú občania s trvalým pobytom v meste Michalovce po dovŕšení veku 65 rokov.**

Senior karta je platná spolu s predložením dokladu totožnosti a oprávňuje držiteľa na využívanie zliav, ktoré poskytuje mesto, ním zriadené organizácie alebo iné organizácie na základe dohody s mestom. V roku 2023 si seniori môžu uplatniť tieto výhody:

- Zvýhodnené zápisné do Zemplínskej knižnice G. Zvonického. Konečná cena po zľave je vo výške 1 euro.
- Bezplatné vstupné na kultúrne podujatia organizované Mestským kultúrnym strediskom Michalovce (MsKS), ktoré budú označené skratkou SK (Senior karta).
- Zvýhodnené vstupné do Zemplínskeho múzea na stále expozície a na príležitostné výstavy je vstupné vo výške 1,50 eur.
- Zľavnené vstupné vo výške 50 % z ceny lístka na výstavy a vernisáže Zemplínskeho kultúrneho centra a hvezdárne.
- Zľavnené vstupné do mestskej plavárne (po ukončení rekonštrukcie).
- Bezplatné parkovanie na parkovacích plochách v správe TaZS Michalovce.
- Zľavnený vstup na športové podujatia:
  - futbal – zľava na základe platného cenníka, zľava na majstrovské domáce zápasy MFK Zemplín Michalovce, nekrytá tribúna 4 eurá/zápas, permanentka nekrytá tribúna 30 eur/sezóna,
  - basketbal – na všetky podujatia 1. BK Michalovce je voľný vstup,
  - hokej – 50 % zľava, HK Dukla Ingema Michalovce vyhradí pre seniorov 5 % z celkovej kapacity divákov s tým, že lístky budú so zľavou 50 % a zakúpenie bude možné len v pokladni a po preukázaní sa Senior kartou. Ceny lístkov budú nastavené podľa toho, či pôjde o základnú časť, štvrťfinále, semifinále alebo finále,
  - hádzaná – zľavnené vstupné na zápasy MOL Ligy Iuventa Michalovce vo výške 1 euro.

Organizácia, ktorá poskytuje zľavy na kultúrne, spoločenské alebo športové podujatie, môže niektoré akcie komerčného charakteru z poskytovania zliav vylúčiť. Túto skutočnosť oznámi spolu s oznamom o konaní akcie a zároveň to zverejní pri vstupe na akciu. Všetky Senior karty sú platné neobmedzene. Odbor sociálnych vecí MsÚ vedie evidenciu vydaných Senior kariet.

Senior kartu vydáva odbor sociálnych vecí mestského úradu po predložení dokladu totožnosti a overení požadovaných údajov. Ak má senior záujem o Senior kartu je potrebné vyplniť žiadosť o jej vydanie. Žiadosť môže žiadateľ poslať poštou na Mestský úrad (Námestie osloboditeľov 30, 071 01 Michalovce), alebo ju zaniesť osobne na podateľňu mestského úradu. V prípade, že žiadosť neobsahuje všetky potrebné náležitosti sociálny odbor vyzve žiadateľa o doplnenie chýbajúcich údajov. Žiadateľ si môže Senior kartu prevziať osobne na odbore sociálnych vecí u referentky Mgr. Mihaľovej (tel.: 056 686 41 83) po uplynutí lehoty 15 dní odo dňa podania žiadosti. Ak žiadateľ neprevezme Senior kartu osobne v lehote 15 až 30 dní od podania žiadosti, táto mu bude zaslaná poštou na adresu trvalého bydliska. Žiadosť je dostupná aj na webovej stránke mesta Michalovce.

Mesto Michalovce vydáva senior karty od roku 2008. V uplynulom roku ich bolo vydaných 96.

*osv*

## PANI STANISLAVA OSLÁVILA STÉ NARODENINY

Na pôde mestského úradu sme začiatkom januára privítali vzácnu jubilantku. Pani Stanislava Molnárova sa 26. decembra dožila úctyhodných a krásnych 100 rokov. Bývalo zvykom, že primátor mesta išiel takýmto jubilantom osobne zablahoželať k nim domov. Pani Stanislava však vzhľadom na to, že sa teší dobrému zdraviu a prekypuje životnou energiou, akú by jej mohli závidieť aj oveľa mladší, trvala na tom, že ona príde na úrad. Primátor Miroslav Dufinec oslávenkyni k jubileu zablahoželal a poprial aj naďalej pevné zdravie a veľa životného elánu. Pripájame sa ku gratulantom k storočnici srdečne blahoželáme.

*RR*

## STRAVOVANIE DÔCHODCOV V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH

**Od 1. februára sa obnovuje poskytovanie stravy v školských jedálňach pri:**

- Základnej škole, Komenského 1
- Základnej škole, Školská 2
- Základnej škole, Krymská 5

Všetci dôchodcovia, ktorí majú záujem o využívanie služby, musia predložiť aktuálny výmer o dôchodku na rok 2023 – rozhodnutie sociálnej poisťovne.

*Výmer je potrebné doručiť na odbor sociálnych vecí, číslo dverí 178.*

# Jubileum nášho rodáka MUDr. Pavla Vencela

**Deväťdesiatročný? To bude asi nejaký omyl, povedali by ste pri rozhovore s týmto naším významným rodákom. Ako lekárka som prišla do kontaktu s viacerými ľuďmi v jeho veku, no mentálne a duchovne tak „mladého" človeka som nestretla.**

Ak sa ho spýtam na nejakú osobnosť, ktorá ma zaujíma a on by ju mohol poznať, hneď promptne zareaguje, doslova vysype z rukáva množstvo časových súvislostí s presnými dátumami, spomenie ďalšie významné osobnosti spojené s touto osobou alebo udalosťou a ja len žasnem nad jeho pamäťou a rýchlosťou reakcie. Ak by ste s ním komunikovali písomne, a to doslova – písmom, prekvapí vás jeho krasopis, s akým sa dnes v ére ťukania do klávesnice a mobilu už nestretnete. Možno ho tak zocelil jeho život – určite neľahké detstvo, túžba po vzdelaní, dobrodružná povaha, vojenský režim, snaha pomáhať raneným a bezbranným, viera v Boha, hlboké národné cítenie a nesporne aj literárne vlohy.

Plukovník vo výslužbe MUDr. Pavol Vencel sa narodil 25. januára 1933. Základnú školu absolvoval v Lutychu v Belgicku. Vojnové roky ho donútili vrátiť sa už len v spoločnosti matky k starým rodičom do rodnej obce Žbince (okres Michalovce). Maturoval v roku 1951 na gymnáziu v Michalovciach. (Gymnázium P. Horova ho pri svojom 100. výročí založenia právom zaradilo medzi svojich významných absolventov). Promovali ho na Karlovej univerzite v Hradci Králové ako vojenského lekára. Svoju životnú kariéru začal ako náčelník zdravotnej služby výsadkového vojska, veliteľ zdravotníckeho učilišťa, vysokoškolský učiteľ, primár infekčného oddelenia a primár interného oddelenia Vojenskej nemocnice v Bratislave. Posledné roky svojej lekárskej praxe, dlho nadsluhujúc v dôchodkovom veku, sa venoval geriatrickým pacientom ako zamestnanec polikliniky v Karlovej Vsi.

V 60. rokoch zakladal poľné nemocnice v Afganistane. V rokoch 1978 – 1982 vykonával funkciu hlavného lekára československých vojsk v Líbyi a osobného lekára významných líbyjských predstaviteľov. Vzhľadom na jeho liečebno-preventívne úspechy bol dokonca aj osobným lekárom Muammara al-Kaddafího, keď predtým zachránil život jeho otca. Ako člen organizácie Lekári bez hraníc sa podieľal na organizovaní zdravotného zabezpečenia v Čade, pôsobil aj Nigérii, Mauretánii a Sudáne. Až do svojho odchodu do zálohy bol hlavným slo-

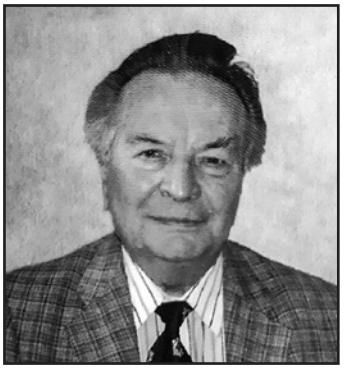

venským vojenským odborníkom pre internú medicínu. Je autorom stovky odborných publikácií a 25 kníh s rôznou tematikou.

Zaujímavé sú jeho knižné publikácie, napríklad Zabudnutý génius – Július Carmen alias Alfonz Zhorský, V blízkosti Kaddáfiho alebo Kaddáfiho osobný lekár. Čitateľ tu získa aj trochu odlišný, nekonformný pohľad na udalosti očami lekára – vojaka, a najmä humánne cítiaceho človeka, ktorý udalosti prežil v centre diania a veľmi pútavo ich podal vo svojich knihách, bohato ilustrovaných fotografiami a popisom mnohých súvisiacich historických, politických a kultúrnych udalostí či významných osôb, ktoré čitateľa ešte viac vtiahnu do deja.

Som veľmi rada, že mám možnosť obohatiť sa zaujímavými myšlienkami tohto vzácneho človeka a tak udržiavam priateľské puto, ktoré sa vytvorilo ešte medzi mojimi rodičmi a týmto manželským párom. Hoci dlhé desaťročia strávil MUDr. Vencel v zahraničí a v našom hlavnom meste, vždy sa hrdo hlásil, že je Zemplínčan. Nikdy na svoj rodný kraj nezabudol, čo aj veľmi často spomína vo svojich knihách, myšlienky na rodný kraj sú často popretkávané aj v jeho veršoch. Mnohí Michalovčania sú s ním stále v kontakte a často na neho spomínajú. V mene všetkých, ktorí ho poznajú (alebo spoznajú po prečítaní niektorých jeho kníh) nášmu jubilantovi prajem veľa duchových, dušených a fyzických síl. Ad multos annos!

*MUDr. Sylvia Borzová*

FOLLOW ME ON Instagram
michalovce_srdce_zemplina

# Zmodernizované priestory knižnice

**Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického v Michalovciach, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, v priebehu roku 2022 vynovila svoje priestory v rámci projektu K modernejšej knižnici IV. Prostriedky získala z Fondu na podporu umenia a Košického samosprávneho kraja.**

Renovácia bola zameraná na vytvorenie nových, atraktívnych priestorov pre internetové služby. *„Počas letných mesiacov boli vymaľované steny v internetovej a spoločenskej miestnosti, umiestnený nový nábytok, počítačové stoly, knižničné regály na burzu kníh a skriňa, ktorá bude slúžiť na uloženie zvukových kníh pre nevidiacich. V novembri bol nainštalovaný moderný závesný systém s podsvietením, ktorý poslúži na prezentáciu výstav,“* povedala riaditeľka knižnice Alena Vasiľová.

Knižnica získala finančnú dotáciu od Košického samosprávneho kraja vo výške 2000 eur a z Fondu na podporu umenia rovnako sumu 2000 eur. Fond na podporu umenia je verejnoprávnou inštitúciou, ktorá zabezpečuje finančnú podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu. V rámci svojich aktivít podporuje a financuje aj projekty knižníc.

Tento úspech by nebol docielený bez finančnej pomoci a podpory zo strany verejnoprávnej inštitúcie Fondu na podporu umenia a Košického samosprávneho kraja, zriaďovateľa Zemplínskej knižnice Gorazda Zvonického v Michalovciach.

*Jana Váradyová*

# Obrazy Márie Vassovej Poľaškovej

**Galéria mestského kultúrneho strediska poskytne v novom roku priestor amatérskej výtvarníčke Márii Vassovej Poľaškovej. Autorka maľuje od útleho detstva.**

V jej výtvarnom smerovaní ju ovplyvňovala Ľudmila Lakomá-Krausová. Keďže M. Poľašková žila dlhé roky v zahraničí, kde sa venovala pracovným povinnostiam a rodinnému životu, maľovanie muselo ísť bokom. Po návrate zo zahraničia sa opäť vrátila na rodný Zemplín.

Svojou prvou autorskou výstavou by chcela osloviť svojich rodákov a snáď i obnoviť kontakty a vzťahy, ktoré sú pre ňu podstatné. Výtvarný prejav autorky je rôznorodý. Od reality, ktorá ju obklopuje, cez abstrakciu či techniku liateho akrylu. Milovník umenia bude môcť vidieť i kvetinové zátišia a mnoho iných výtvarných diel na plátne. Autorka tak ťahom štetca vtiahne diváka do celkom osobného vnímania života, ktorý sa aj vďaka jej koníčku stáva pestrejším. V priestoroch galérie budete srdečne vítaní do konca januára. Možno vám bude táto výstava užitočná a ľahšie zvládnete plynúcu zimu.

*aiva*

# V sieti škôl UNESCO

**V novembri 2022 sa Sieť pridružených škôl UNESCO rozrástla o Základnú školu T. J. Moussona.**

V súčasnosti je do tohto celosvetového projektu, ktorého prioritou je výchova k mieru, spolupráca pri ochrane ľudských práv a zabezpečovaní ľudských slobôd, ako aj environmentálna výchova mladej generácie, zapojených viac ako 11 500 výchovno-vzdelávacích inštitúcií. Na Slovensku sa týmto členstvom hrdí len 25 škôl. Členstvo nás zaväzuje vytvárať adekvátne podmienky pre rozvoj mladej generácie, ktorá v 21. storočí čelí mnohým výzvam. Prostredníctvom rôznych aktivít, besied či exkurzií chceme žiakom priblížiť aktuálne problémy našej spoločnosti a hľadať možné riešenia. Okrem toho chceme byť tí, ktorí na neprávosti poukážu a nebudú sa len prizerať nespravodlivosti či ničeniu našej kultúry, histórie alebo prírody.

Veríme, že aj vďaka tomuto projektu podnietime našich žiakov k záujmu o dianie nielen vo vlastnom meste či krajine, ale na celom svete.

*Mgr. Matúš Burda*

## dva týždne v kultúre

**OLYMPIC 60**
koncert, 20. januára o 17.00 hod., Chemkostav aréna

**ASTRONOMICKÉ POZOROVANIE PRE VEREJNOSŤ**
20. a 27. januára o 17.30 hod., hvezdáreň

**STRETNUTIE ZÁUJEMCOV O ASTRONÓMIU**
26. januára o 17.00 hod., hvezdáreň

### výstavy

**FAREBNÁ ZIMA**
výstava prác výtvarných ateliérov, do 31. januára, ZUŠ, Štefánikova 20

**PETER BABINČÁK – COMICS – ART**
do 31. januára, Krajská hvezdáreň a zemplínske kultúrne centrum

**#SLOVO#JAZYK#KNIHA**
výstava kníh a časopisov pre deti a mládež národnostných menšín do 31. januára, Zemplínska knižnica G. Zvonického

**MOUSSON U ŠĽACHTY**
výstava dobových šľachtických interiérov doplnená o diela Teodora Jozefa Moussona, do 30. júna, Zemplínske múzeum

**MÁRIA VASSOVÁ POĽAŠKOVÁ – OBRAZY**
autorská výstava, do 31. januára, malá galéria MsKS

**TAJOMSTVO MEDOVNÍKOVÉHO SRDCA**
putovná výstava o tradičnom medovnikárstve do 10. marca 2023, Zemplínske múzeum

*Program kina si môžete pozrieť na internetovej stránke*
***www.kino.michalovce.sk***

## Michalovčan informuje

**VÍTAME MEDZI NAMI NAŠICH NAJMENŠÍCH...**

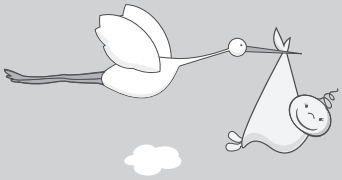

*Ella Gombitová*
*Emma Zienkovská*
*Lara Lukačovič*

## blahoželanie

*V týchto dňoch sa dožíva okrúhleho životného jubilea mamka, babka a prababka*

***ANNA OROSOVÁ***

*K 90. narodeninám veľa zdravia, lásky, Božského požehnania prajú synovia Michal, Ján a Milan s rodinami. Za všetkých objíma a bozkáva pravnučka Viktorka.*

TV MISTRAL Michalovce

*Premiérové*
**Noviny Mistral**
a Športové správy
od 19. januára podvečer

**Záznam**
**z koncertu ZUŠ na Štefánikovej ulici k 70. výročiu založenia školy**
*repríza koncertu z júna 2022*
od 19.1. vždy o 14.00 a 20.00 hod.

**Stalo sa v Michalovciach v športe**
**zostrih reportáží z 1. polroka 2022**
od 20.1. vždy o 18.00 hod.

**Vysielanie TV Mistral v digitálnej sieti UPC a ANTIK**

**Nájdete nás aj na**
www.tvmistral.sk, na Facebooku a na YouTube (Redakcia Mistral)
A vo vysielaní partnerskej televízie TV ZEMPLÍN – v sieti Magio (Telekom) a Orange TV.

# Tragédia v úvode nového roka v Michalovciach

**Mimoriadna tragická udalosť sa odohrala v skorých ranných hodinách 1. januára. Rukou vraha zomrela 46-ročná bývalá zdravotná sestra po tom, čo ju útočník viackrát bodol nožom do rôznych častí tela.**

Brutálny násilný čin sa stal na Ul. kpt. Nálepku a jeho motívom boli peniaze. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 5. januára na mestskom cintoríne v Michalovciach.

Vedenie mesta, príslušníci Mestskej polície Michalovce, vrátane členov miestnej občianskej poriadkovej služby, boli od prvého momentu maximálne súčinní pri vyšetrovaní. Aj vďaka tomu bol páchateľ stotožnený a do 48 hodín aj zaistený. Ide o 18-ročného Michalovčana. Príslušníci Polície SR páchateľa zatkli vo vlaku, ktorým sa snažil utiecť do Českej republiky.

Hoci sa tragédia odohrala na plne osvetlenej ulici, mesto aj na základe apelov verejnosti pre zvýšenie pocitu bezpečia pristúpilo k rozhodnutiu upraviť osvetlenie ulíc na režim, v akom bolo nastavené pred spustením úsporného režimu, a teda ulice sú osvetlené počas celej noci. Toto opatrenie samospráva pocíti zvýšením finančných nákladov. Mestská polícia v súčinnosti so štátnou políciou zvýšili dohľad nad bezpečnosťou verejnosti posilnením hliadok v meste.

V Michalovciach je 80 bezpečnostných kamier, ktoré spravuje mestská polícia prostredníctvom 12 monitorov. Niektoré kamery sú otočné, tzn. že nesnímajú rovnaký priestor v rovnaký čas. V meste sú tiež kamery, ktoré signalizujú pohyb, ale, žiaľ, nenachádzajú sa v lokalite, v ktorej došlo k tragickej udalosti.

*msú*

# Za profesorom Vladimírom Krčmérym

**V decembri 2022 zomrel vo veku 62 rokov uznávaný infektológ profesor Vladimír Krčméry. Ako odborník v oblasti tropickej medicíny sa okrem iného podieľal na mnohých projektoch zameraných na pomoc rozvojovým krajinám.**

Nebol však iba administratívnou silou. Vždy ochotne stál na strane chudobných a chorých. Slovensko si ho bude pamätať ako osobnosť z krízového štábu. Bol jedným z tých, ktorí nás úspešne previedli obdobím pandémie. Snažil sa ľuďom žijúcim v strachu a napätí sprostredkovať nádej. Vždy stál na strane vedy. V roku 2005 bol pri zrode Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce, ktorá má detašované pracovisko aj na území nášho mesta. Pri poslednej rozlúčke, ktorá prebehla v Bratislave za účasti osobností duchovného a spoločenského života, zosnulého manželka povedala, že sa „upomáhal k smrti." Posledná rozlúčka sa konala 29. decembra v Bratislave.

V Michalovciach sa v priestoroch Inštitútu bl. Metoda Dominika Trčku zišli 4. januára pedagógovia, zamestnanci i študenti uvedeného pracoviska, aby si uctili spomienku na rektora zapálením sviečky, zápisom do kondolenčnej knihy a účasťou na sv. omši v kostole Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Michalovciach.

*rr*

**Michalovčan**

Michalovčan – dvojtýždenník občanov Michaloviec – vychádza každý párny piatok zadarmo. Vydáva Mestský úrad Michalovce, Nám. osloboditeľov 30, 071 01 Michalovce, IČO: 00325490. Predseda redakčnej rady: Ing. Jozef Sokologorský, jozef.sokologorsky@msumi.sk, redakcia: Mgr. Marcela Andréová, e-mail: marcela.andreova@msumi.sk, Mgr. Mária Stričková, e-mail: maria.strickova@msumi.sk, Mgr. Adela Kalaninová, e-mail: adela.kalaninova@msumi.sk, tel.: 6864 242. Inzerciu príjma: Turistická a informačná kancelária, e-mail: iveta.pazicova@msumi.sk, gabriela.kovtunova@msumi.sk, tel.: 6864 707, členovia redakčnej rady: Ing. Martin Čornej, PaedDr. Radmila Hajduková, Mgr. Jaroslav Čúrny, Mgr. Eva Bučková, Michal Oros. Uzávierka príspevkov a fotografií je každý pondelok v nepárnom týždni – do 12.00 hod. Adresa redakcie: Michalovčan, Mestský úrad Michalovce, Nám. osloboditeľov 30, 071 01 Michalovce, č. dverí 242, www.michalovce.sk. V meste Michalovce dvojtýždenník rozširuje redakcia. Vychádza v náklade 5000 kusov. Evidované MK SR ako periodická tlač pod číslom EV 3787/09. ISSN 1339-0031.

## malý oznamovateľ

### Rôzne

- Kúpim staré mince, bankovky, známky, odznaky, vyznamenania, medaily, žetóny, pohľadnice, obálky, dokumenty, legitimácie, knihy, porcelán, krištáľ, sošky, pozdišovskú keramiku, hodinky a iné. Štefan Demčák, tel.: 0904 965 282
- Kúpim predmety z Tuzexu – bony, faktúry, šeky, poukážky na benzín a naftu, katalógy, prospekty a iné. Štefan Demčák, tel.: 0904 965 282
- Kúpim predmety z Pivovaru Michalovce – pivné žetóny (1 liter piva, hliník, 1944), medaily, plakety, odznaky, etikety, účtenky, listy, obálky, faktúry, fotografie, pohľadnice, knihy, tabule, poháre, podpivníky, fľaše, vršky z fliaš a iné. Štefan Demčák, tel.: 0904 965 282

- 26. januára od 8.20 hod. do 15.30 hod., úseky: Ul. kyjevská, č. d. 3, 3469/3
- 27. januára od 8.40 hod. do 15.30 hod., úseky: Ul. J. Hollého, č. d. 3, Ul. kpt. Nálepku č. d. 1, 3, 5, 7
- 3. februára od 8.00 hod. do 12.30 hod., úseky: Ul. kapušianska, č. d. 1, 2, 6, Ul. meďovská, č. d. 10, 12, 24A, 28, 438 – 443, 6085/26, Ul. užhorodská č. d. 4, 78A, 431/78, 432, Ul. vrbovská č. d. 2
- 6. februára od 8.10 hod. do 16.30 hod., úseky: Ul. prof. Hlaváča, č. d. 10, 1887/10

*Bližšie info: www.michalovce.sk, úradná tabuľa MsÚ*

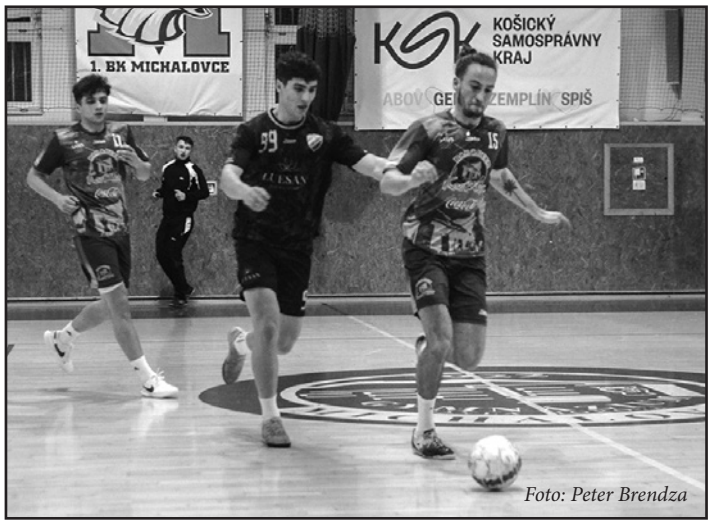

*Foto: Peter Brendza*

## FUTSALOVÁ LIGA O POHÁR PRIMÁTORA MESTA POZNÁ SVOJHO VÍŤAZA

Posledné kolo vo futsalovej lige sa odohralo v nedeľu 8. januára, čím sa zároveň ukončil celý 27. ročník. Deviaty hrací deň priniesol rozuzlenie v podobe nového držiteľa putovného pohára primátora mesta. Pohár sa tak po dvoch rokoch vracia späť do Michaloviec, (ak nepočítame dva covidové roky, keď bola súťaž prerušená). Víťazom tohto ročníka sa napokon po dramatickom súboji o prvé miesto stal tím Pro-Mobil Michalovce, ktorý zdolal KaeMko tesne 6:5. KaeMko tak napokon až v poslednom kole spoznalo premožiteľa, na ich škodu v tom najdôležitejšom stretnutí. Tretie miesto získalo, a zároveň prekvapením ročníka sa stalo, družstvo Vera nábytok, ktoré si v zápase o tretie miesto poradilo s Micigen Teamom. Ako najlepší strelec turnaja bol vyhodnotený Samuel Sarik (KaeMko), najlepším brankárom sa stal Tomáš Dráb (KaeMko) a najlepším hráčom Michal Sirák (V.R. Remeťane).

*MD*

## spoločenská rubrika

### poďakovanie

*Ďakujeme všetkým priateľom, rodine a známym, ktorí sa 28. decembra prišli rozlúčiť s*

***RNDr. JÁNOM NISTOROM***

*za prejavy sústrasti a kvetinové dary.*
*S láskou spomíname.*
*manželka, deti a vnučky*

### spomienky

*Dňa 2. februára uplynie rok, čo nás navždy opustila drahá mamka, babka, sestra, švagriná*

***IVETA SEŇKOVÁ***

*Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.*
*s láskou spomínajú deti a sestry s rodinami*

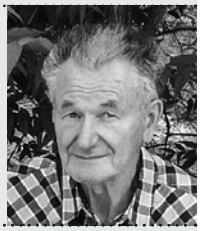

*Čas ubieha a nevráti, čo vzal.*
*Len láska, úcta a spomienky ostávajú.*
*Dňa 25. januára si pripomíname rok, kedy nás nečakane a bez rozlúčky opustil náš ocko a dedko*

***ERVÍN ŠEPEĽÁK***

*s láskou spomínajú synovia Marián, Kamil, Rasťo, Lukáš a dcéra Daniela s rodinami*

*Kto v srdciach žije, ten neumiera.*
*Dňa 17. januára uplynulo 10 rokov, kedy nás náhle opustil náš úžasný ujo*

***LADISLAV CMÁR***

*Stále nám chýbaš!*
*s láskou spomínajú synovci Marián, Kamil, Rasťo, Lukáš a neter Daniela s rodinami*

*Dňa 10. januára uplynul rok, kedy nás navždy opustil otec, svokor, dedko*

***ONDREJ HREHA***

*Veríme, že dobrí ľudia nikdy skutočne neumrú.*
*Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.*
*s úctou a láskou spomína dcéra Adrianka s manželom a vnúčatá Tomáš, Katka*

*Hoc už nie si medzi nami, v našich srdciach žiješ s nami.*
*Dňa 18. januára uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustil milovaný manžel, otec, dedko a pradedko*

***GUSTÁV MAJVITOR***

*s láskou spomínajú manželka Emília, syn Peter, Alena a Emília s rodinami*

*Čas plynie, smútok zostáva, tá strata v srdci bolieť neprestáva.*
*Dňa 24. januára uplynie rok, čo nás navždy opustil milovaný manžel, otec a dedko*

***JOZEF KNAPEC***

*s láskou spomínajú manželka a deti s rodinami*

*čítajte nás aj na*
**www.michalovce.sk**
*v časti Michalovčan*

## TROJKRÁĽOVÉ OTUŽOVANIE DOPADLO NA VÝBORNÚ

Niekoľko desiatok otužilcov z Michaloviec, Vranova nad Topľou, Trebišova a z Hencoviec sa stretlo na 14. ročníku podujatia Živá biela voda. Otužilci sa už tradične na sviatok Troch kráľov 6. januára ponorili do chladných vôd Laborca, ktoré posvätil pravoslávny kňaz Ján Šafin. Ako každý rok, ani teraz nechýbala dobrá nálada a brehmi sa ozývalo „Laborec je veľká vec, Laborec je naša vec." Tradičnú otužilecką akciu s duchovným podtónom pripravili Otužilecký klub extrémnych športov YETI a Šíravské bobry pod záštitou OZ Návraty.

*RR*

# Silvestrovský beh a vyhodnotenie sezóny

**Oblastná bežecká liga Michalovce – Sobrance, ktorú organizuje bežecký klub AC Michalovce, má za sebou 25. ročník.**

Seriál 22 bežeckých podujatí odštartoval 12. marca v Strážskom a skončil 25. novembra na 49. ročníku Behu oslobodenia mesta Michalovce. Bežci si mohli vyberať z rôznych tratí a povrchov – od 5 km až po maratón, od atletickej dráhy až po lesné chodníky.

Najväčší záujem bol o štart na Behu oslobodenia mesta Michalovce (99 bežcov z oblasti). Do konečného hodnotenia sa účastníkom zarátavalo osem najlepších umiestnení plus bonusové body za účasť na každom behu. V roku 2022 bodovalo 255 bežcov (210 dospelých a 45 juniorov), potešil aj nárast počtu zúčastnených bežkýň (80).

Najviac bodov v rámci celého seriálu získal 44-ročný Adrián Devečka z Michaloviec (5245 bodov), medzi ženami najlepšie obstála 43-ročná Lucia Müllerová (4323 b.). V súťaži juniorov do 19 rokov si najlepšie počínal 15-ročný Marek Lesník z Michaloviec, medzi juniorkami bola najlepšia 16-ročná Alexandra Puchľáková z Petroviec nad Laborcom.

V hodnotení zástupcov mesta Michalovce najlepšie obstáli Adrián Devečka a Alena Farkašová. Najstarším účastníkom bežeckej ligy bol 79-ročný Gerard Parilák z AC Michalovce a najmladším 8-ročný Nikolas Jurčišin-Kukľa zo Strážskeho.

Vyhodnotenie celého ročníka sa uskutočnilo na Silvestra v Horovciach na Horovskej desiatke, ktorá zároveň odštartovala nový, už 26. ročník bežeckej ligy.

*oblmi*

Staňte sa fanúšikom oficiálnej facebookovej stránky mesta Michalovce

MICHALOVCE
SRDCE ZEMPLÍNA

## dva týždne v športe

### Basketbal

**1.BK – ŠBK JUNIOR LEVICE**
28. 1., 16.00 hod.,

**1.BK – BKM SPU NITRA**
29. 1., 10.00 hod.,
U19; športová hala GPH
Juniori skupina Gold
Info: http://new.1bkmi.sk/

### Florbal

**FBK MICHALOVCE – ŠK LIDO PRÍRODOVEDEC BRATISLAVA**
28.1., 17.00 hod., Extraliga juniorov, 20. kolo, FH Michalovce

**FBK MICHALOVCE – EXEL SNIPERS BRATISLAVA**
29.1., 10.00 hod., Extraliga juniorov, 21. kolo, FH Michalovce
Info: Mgr. G. Puchír, tel.: 0903 604 195

### Hádzaná

**MŠK IUVENTA MICHALOVCE – AHT HC TATRAN STUPAVA**
28. 1., 17.30 hod., MOL liga žien – 14. kolo, Chemkostav aréna
Info: https://iuventa-zhk.sk/

### Ľadový hokej

**HK DUKLA INGEMA – MHK LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ**
20. 1., 17.30 hod., 31. kolo – Tipos liga

**HK DUKLA INGEMA – HC MIKRON NOVÉ ZÁMKY**
22. 1., 16.30 hod., 32. kolo – Tipos liga
Info: https://hkduklamichalovce.sk/

**HK DUKLA MICHALOVCE MLÁDEŽ – BARANI B. BYSTRICA**
28. 1., 16.15 hod., Extraliga juniorov

**HK DUKLA MICHALOVCE MLÁDEŽ – BARANI B. BYSTRICA**
29. 1., 10.15 hod., Extraliga juniorov
Info: https://hkmichalovce.hockeyslovakia.sk/sk/

*Program športu si môžete pozrieť na internetovej stránke*
***www.michalovce.sk***

EURÓPSKY POHÁR ŽIEN 2022/2023

# MŠK IUVENTA MICHALOVCE

vyradila v osemfinále KPR Gminy Kobierzyce.
Dostali sa medzi osem najlepších tímov,
čo je ich najväčší klubový úspech na medzinárodnej scéne.
Vo štvrťfinále tretej najvýznamnejšej európskej pohárovej súťaže sa stretnú s Eurobud JKS Jaroslaw.

***Prvý zápas by sa mal hrať 11. alebo 12. februára v Chemkostav aréne, odveta je na programe o týždeň neskôr v Poľsku.***